

Sygn. akt II CSK 421/18

POSTANOWIENIE

Dnia 26 lutego 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner

w sprawie z wniosku D. F.
przy uczestnictwie P. Spółki Akcyjnej w K.
o ustanowienie służebności przesyłu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 26 lutego 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w S.
z dnia 19 stycznia 2018 r., sygn. akt II Ca [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od wnioskodawcy na rzecz uczestnika kwotę 240,-
(dwieście czterdzieści) złotych z tytułu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 19 stycznia 2018 r. Sąd Okręgowy w S. oddalił apelację wnioskodawcy D. F. od postanowienia Sądu Rejonowego w S. z dnia 8 maja 2017 r., którym został oddalony wniosek o ustanowienie służebności przesyłu, dotyczącej prowadzenia eksploatacji sieci przesyłowej należącej do uczestnika P. Spółki Akcyjnej w K.. Rozstrzygnięcie zapadło w wyniku ustalenia, że uczestnik nabył służebność przez zasiedzenie z dniem 31 grudnia 2005 r. Stanowisko to podzielił Sąd drugiej instancji.

W skardze kasacyjnej wnioskodawca zarzucił Sądowi Okręgowemu naruszenie zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego, tj. art. 285 w związku z art. 292 i art. 172 k.c. przez dokonanie błędnej wykładni; art. 3 k.c. przez niewłaściwe zastosowanie; bez wskazania przepisów – naruszenie konstytucyjnej zasady ochrony prawa własności oraz art. 1 Protokołu nr 1 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości oraz orzeczenia Sądu pierwszej instancji i przekazanie temu Sądowi do ponownego rozpoznania, a także zasądzenie zwrotu kosztów.

W odpowiedzi uczestnik postępowania wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie o oddalenie skargi i zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie mogła zostać przyjęta do rozpoznania ze względu na niespełnienie przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Skarga kasacyjna jako nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnego orzeczenia sądowego wymaga do przyjęcia jej do rozpoznania spełnienia przynajmniej jednej z czterech przesłanek: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Wprawdzie we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania skarżący

nie wskazał, którą z tych podstaw uważa za zasadną, ale z ostatniego akapitu uzasadnienia wniosku zdaje się wynikać, że chodzi o ostatnią z nich, to znaczy oczywistą zasadność skargi. Jednakże nie towarzyszy temu motywacja, która miałaby tej zasadności dowodzić.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego i doktrynie prawa od lat jest znane i utrwalone stanowisko wskazujące na to, jakie okoliczności prawne winno się przedstawić aby móc stwierdzić, że uchybienia sądu drugiej instancji są tak poważne i tak oczywiste, iż przeciętny prawnik na pierwszy rzut oba te błędy podniesie, nie musząc prowadzić żadnych głębszych analiz prawnych. W rozpoznawanej sprawie o oczywistości skargi ma świadczyć to, że przyczyną oddalenia wniosku skarżącego „dla Sądów obu instancji było zastosowanie normy powstałej na skutek wykładni wykreowanej przez Sąd Najwyższy w roku 2003 do oceny stanu faktycznego sprzed jej wykreowania, tj. lat 1975-2005. W konsekwencji uznano, że istnieje możliwość zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu, co rażąco narusza Konstytucję RP oraz art. 1 Protokołu do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności”.

Szczątkowa argumentacja wnioskodawcy skarżącego postanowienie drugoinstancyjne zawarte w przytoczonych dwóch zdaniach, podobnie jak poprzedzające je dwa krótkie akapity nie mogą zostać uznane za wystarczające uzasadnienie do przyjęcia skargi na gruncie art. 398⁴ § 2 k.p.c. Twierdzenie o nielegalności posadowionych urządzeń na gruntach wnioskodawcy, tak w przypadku nieruchomości nabytej w 1973 r., jak i nabytej w 2013 r. wymaga staranniejszego, profesjonalnego wywodu prawniczego, wskazującego na orzecznictwo i poglądy doktryny, które miałyby przekonać o potrzebie powtórnej analizy stanu prawnego w celu odwrócenia utrwalonego stanowiska Sądu Najwyższego i wspierającej go nauki prawa; na etapie przyjmowania skargi kasacyjnej nie są badane podstawy samej skargi, a więc argumenty odnoszące się do naruszenia Konstytucji oraz Protokołu nr 1 do powołanej w zarzutach skargi Konwencji z 1950 r. (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2018 r. II CSK 637; z dnia 17 kwietnia 2018 r. V CSK 560/17 oraz z dnia 24 sierpnia 2018 r. II CSK 190/18 i przywołane w nich orzecznictwo). Jest bowiem wiadome, że służebności gruntowe związane z liniami przesyłowymi: elektroenergetycznymi,

ciepłowniczymi, gazowymi itp. ustanawia się od dziesiątków lat, pod rządem kodeksu cywilnego na podstawie odpowiedniego zastosowania przepisów o służebności drogi koniecznej. Wprowadzenie do k.c. w 2008 r. służebności przesyłu, określanej przez jednych autorów nową służebnością, przez równie licznych z nich za rodzaj służebności gruntowej, jedynie uporządkowało w pewnym zakresie i rozwiązało rozmaite wątpliwości. Nic się jednak nie zmieniło w kwestii możliwości zasiedzenia służebności gruntowych, w tym służebności o treści odpowiadającej obecnie służebności przesyłu. Jak więc przekonująco wykazał uczestnik w odpowiedzi na skargę kasacyjną, nie wystarczy prezentować odmiennego zdania w sytuacji różnej możliwej wykładni przepisów prawa przez sąd i uznać, że to uprawnia do żądania wzruszenia prawomocnego orzeczenia, które nie wykazuje wad, pozwalających na stwierdzenie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

Mając to na uwadze należało na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzec jak w treści postanowienia, rozstrzygając o kosztach postępowania na podstawie art. 98 w związku z art. 391 § 1 i art. 13 § 2 oraz art. 398²¹ k.p.c.